

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Č. Budějovicích
Vysoká škola:

Ústav estetiky

25. 6. 2011
Datum odevzdání posudku:

Petra Lacušková
Jméno:
Estetika
Obor:

Recenzent * / **Mgr. Martin Kaplický,
Ph.D.**

bakalářské práce
Vedoucí */
Mgr. Denis Ciporanov, Ph.D.
.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ferdinand de Saussure ve strukturálním myšlení Clauda Lévi-Strausse

.....
(téma)

Bakalářská práce Petry Lacuškové je věnována velice zajímavému a relevantnímu tématu, poukázání na způsob, jakým se základní momenty lingvistického pojetí Ferdinanda de Saussura uplatnily v antropologické teorii Clauda Lévi-Strausse. Celá práce je členěna do tří základních částí. První je věnována představení klíčových pojmů obecné lingvistiky Ferdinanda de Saussura a autorka si zde všímá jeho rozlišení synchronního a diachronního přístupu k jazyku, klíčového rozlišení mezi „řečí“, „jazykem“ a „promluvou“, rozlišení syntagmatických a asociativních vztahů mezi jazykovými znaky i jeho pojetí znaku a fonému. Druhá kapitola je věnována představení teorie binárních opozic Romana Jakobsona a slouží především jako zprostředkující článek mezi lingvistikou Ferdinanda de Saussura a antropologií Clauda Lévi-Strausse. Třetí část je vyvrcholením celé práce a autorka zde na základě předchozího výkladu představuje základní momenty strukturální antropologie Clauda Lévi-Strausse a poukazuje na její vazby se Saussurem i Jakobsonem. V samotném závěru pak nalezneme dvě kratičké kapitoly věnované představení úvah, které Lévi-Strauss věnoval výtvarnému umění a hudbě.

Celá práce je napsána svižně a živě a autorka v ní ukazuje, že primární texty pochopila a dokáže o nich zdařile referovat. Současně je schopna představované myšlenky i rozvíjet či ilustrovat na vlastních příkladech (například rozvíjení Saussurovi analogie jazyka a šachové partie na s. 22).

Jako oponent však musím poznamenat, že autorka, podle mého názoru, nevyužila plně své možnosti. Většina textu se až velmi těsně drží primárních textů a autorka se jen málokdy zastaví, aby představované momenty detailněji rozvedla. Jako kdyby měla potřebu alespoň zmínit, co nejvíce momentů představovaných děl. Na přelomu stran 26 – 27 autorka například s ohledem na Jakobsona tvrdí: „Celkem rozdělil šest funkcí jazyka a tedy i šest konstitutivních činitelů každé řečové události – mluvčí, sdělení, kontext, kód, kontakt a adresát. Také zdůrazňoval nedostatky v teorii o arbitrárnosti znaku, které vyplývaly z

terminologické nepřesnosti, s níž Saussure zavedl pojem motivovanosti jazykového znaku. Saussurova nepřesnost podle Jakobsona spočívala v rozlišování absolutních (radikálních) a relativních arbitrárních znaků, kde se snažil vyřešit problém názvů slov, které vznikly odvozením, například voda -> vodovod.“ Autorka zde v první větě referuje o vztahu šesti funkcí jazyka a šesti aspektů komunikačního aktu. Ve větě druhé už spěchá, aby uvedla Jakobsonovu kritiku arbitrárnosti jazykového znaku a ve třetí ještě rychle uvede rozlišení absolutních a relativních arbitrárních znaků. Tím je téma opuštěno a přechází se k tématu jinému. Téma jazykových funkcí by mělo být rozvedeno, zvláště pokud k nim autorka sama později odkazuje (s. 33). Pro případné další práce bych proto doporučil snížit množství témat, ale hlouběji je probrat a provázat.

Určitý typ spěchu se dá vyčíst i u autorčina vyvození, že se Lévi-Strauss poznámkou o „znehynění plynoucího času v hudbě“ přiblížil Kantovu pojmu nezainteresovanosti, pro který (stejně jako pro Bulloughův pojem psychické distance, který je zde též v rychlosti zmíněn) je, podle autorky, typické „(...) jakési oproštění se od praktického myšlení a vnímání času“. Kant ani Bullough o narušení lineárního toku času, na rozdíl od Romana Ingardena, nemluví. To neznamená, že autorčina myšlenka nejde zajímavým směrem. Podle mého názoru jde. Bylo by však potřeba se na chvíli zastavit a nastíněný motiv podrobněji rozebrat. To by mohlo být součástí obhajoby.

Přes uvedené výhrady práci považuji za zdařilou a pečlivou. Bakalářskou práci Petry Lacuškové tedy **doporučuji k obhajobě** a pokud se autorka v rámci obhajoby dokáže kreativně postavit k uvedeným výhradám, navrhuji ji hodnotit stupněm výborně.

výborně

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

Čes. Budějovicích 25. 6. 2011
V dne

Stupeň kvalifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte